(Summarium der Kleinode oder Wappen des Kgr. u. Ritterthums Polen u. Litthauen aus verschiedenen Schriftstellern zusammengestellt.)

Summariusz KLEYNOTOW,

Abo

Herbow Páństwá y Rycerstwá Korony Polskiey y W. X. Litew.

z rożnych Authorow:

A miánowićie/

Z Bielskiego/ z Páprockiego/ y Scriptow S. S. Jágodyńskiego zebrány.

A dla snádnieyszego náleźienia Czytelnikowi/ wedle obiecádłá sporządzony y wydány.

W KRAKOWIE,

W Drukárni v Dźiedźicow Jákubá Sybeneycherá/ Roku P. 1621.

(c. 1882 in Krakau wieder gedruckt [illegible])

Ná przezacny Kleynot stároſławne-go Domu Ich M. PP. WOYNOM.

Y Ná woynę nie lekliwe/
A y domá ſą krzykliwe.
Tráby domu WOYNINEGO/
Tráby głoſu tro ſtego/
Gdźie ſię z tymi Cnotá ſtáwi/
Tám muzykę ſławną ſpráwi.

Mćiwemu Pánu z Pánow.

IEGO MOSCI,

P. PAWLOWI WOYNIE,

Dworzáninowi K. J. Mći.

á memu M. P.

Nie ná dzień cnotá robi, áni ná iáki krotki czás mnie wielce Mćiwy Pánie, chce ſłużyć, ále ná to zmierza, áby zárabiáłá y zá-ſługowáłá, ná wiecznosć ſławy, á nie śmiertelnosć imienia. Bo ácz żywot y nacnotliwſzego skrocony być muſi, ſławy iednák po nim y zá nim będą-ce bieg y wiek, á nieprzerywány być má, áni hamowány być może. Stąd że wielkich Herow ſpráwy, wielcy opiſuią Hiſtorykowie, opiewáią

 Pocto-

Poetowie, okraßáią y ogłaßáią Oratorowie, aby głośnych cnot sławà nigdy nie była zámilczana, ale zawsze iak nayglośniey záwołana. W co potráfiaiąc, y sami Monarchowie świata, aby cnota oraz z ciáły grzebiona nie byłá, na pàmiątkę tych, ktorzy cnotą byli znaczni, znaki y obrazy, nie tylko Państwom swym ku pobudce wystawiaią, ale y wßytkiemu światu ku stawie podaią. Coby ábowiem po naßym byciu y życiu nie tylko zasługach, iesli ani byćia pamiątki, ani życia znákow, ani zasług nagrody niepozostanie? Iż tedy iako ieden nie odrzeczy nanotował:

Herbowne klejnoty
Sa xiegámi cnoty.

Zeby te tak znamienite xiegi naßych cnotliwych przodkow, cnot y zasług, prochem nie zapadały, słusßniem podobno vmyślił, odnowić y odnowioną W. M. memu Mciwe P. nayslußniey oddać. Rozumiałem bowiem y rozumiem, iż tam nalepiey znaki cnoty y obrazy cnotliwych będą w poßanowaniu, gdźie y sama cnota zawße byla w dobrym chowaniu. Przyimiże tedy M. P tę vbogą ofiarę, namniey bogatą w chęć ofiáruiącego, a tam gdźie iest gniazdo cnoty, niech znáyduie y zrzodlo laski, do ktorey się pilno zalecam z posługami. W Krakowie. 26. Iulij. 1621.

W. M. mego Mćiwego Páná
naniszy sługá/
Stanisław Giermański

KLEYNOTY
Abo
HERBY
Páństwá y Rycerstwá Powiátow y Miast głownych Korony Polskiey y W. X. L. według obieczádłá.

KRolestwo Polskie ma te Prowincye w sobie/ iáko Máła y Wielka Polska. Máła dlatego kłáde pierwey/ że tám iest Koroná. Nuż wielkie Xiestwo Litewskie/ ktore sie dobrowolnie do Korony z Jágiełłem wćieliło/ y vnią wiecznąza Zygmuntá Augustá związáło/ záchowawszy sobie práwá swe y iurisdicia wcále. Ma Ruś/ Prussy/ Mázowsze/ Zmudź ktora do Litwy należy/ á Inflanty ná poły/ Podláśie/ Wołyń/ Kijow. Pomorze y Slasko od niego odpádło. Ma też te Kśiążetá holdowne: Kśiążę Pruskie/ Kśiążę Kurlándskie/ Kśiążetá Pomorskie/ ktore iesżcze wzgledem Lenburgu y Bytowia/ Hold Krolom Polskim czynia: Woie-

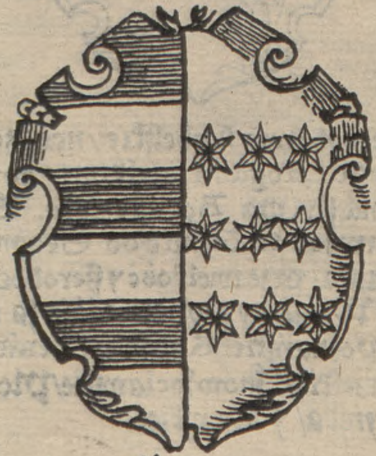
woda

wodá tákże Wołoski czyni. Prowincya záśie káżda ma swe Woiewodztwá / á te wszystkie máią swe chorągwie z roznemi Herby / ktore ia tu swym porządkiem będę kładł. A naprzod Orłá Krolestwá Polskiego herb / ktory ma być biáły / w polu czerwonym / z krzydły rozszerzonemi / w Koronie złotey. Woiewodztwá máią záśie swe powiáty / ktore ia folguiąc krotkośći opuszczam: tylko co sáme Woiewodztwá á źiemie niektore przy nich / ktore máią osobne swe chorągwie / położę.

Naprzod tedy Máła Polská ma te Woiewodztwá w sobie: Krákowskie / Sendomierskie / y Lubelskie

Krákowskie Woiewodztwo ná chorągwi vżywa Orłá biáłego w złotey Koronie / w czerwonym polu / a przez skrzydłá ma złota linia. W tymże Woiewodztwie iest Ziemiá Sądecka / ktora też ma osobną swą chorągiew / ná ktorey ná prawey stronie są trzy strychy czerwone / á trzy żołte / á ná drugiey stronie dziewięć gwiazd / w czerwonym polu. W tymże Woiewodztwie Zátorská y Oświęćimska ziemie / ktore też niekiedy Xięstwy były / y do Sląská należáły. Zatorská vżywa Orłá biáłego w błękitnym polu / á ná pierśiách Z. Oświęćimská Orłá czarnego / á ná pierśiách O. Támże iest Xięstwo Siewierskie / ále to iest pod kośćiołem Krákowskim / y zgołá sobie wolne.

Woiewodztwo Sędomierskie vżywa ná chorągwi Tarczey / ná ktorey od połowice trzy polá czerwone á trzy bialle: druga połowicá ma pole blekitne / że trzemi rzedami gwiazd.

Woiewodztwo Lubelskie / nośi zá herb Jeleniá białkego / z rogámi wielkimi / w polu czerwonym / á ná ſzyi ma Korone złotą. Kázimierz oderwał naprzod te Ziemie od Sedomierskiego Woiewodztwá / przez wielkość y ſzerokość iego.

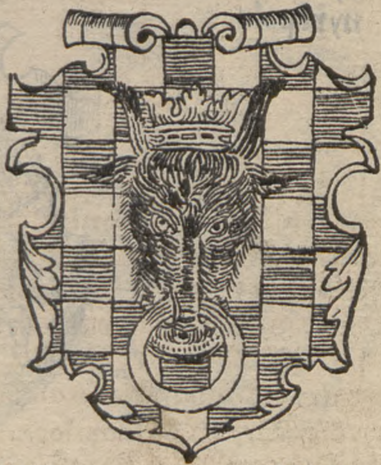
¶ W Wielkiey Polſcze záśie ſą te Woiewodztwá: Poznáńskie / Káliskie / Sierádzkie / Lęczyckie / Brzeskie / Inowłocławskie / Płockie / Ziemiá Dobrzyńska / y Rawſkie.

Woie-

Woiewodztwo Poznáńskie nośi ná chorągwi Orła białłego bez Korony / w czerwonym polu.

Woiewodztwo Káliskie nośi Zubrza głowę / máiąc Korone złotą miedzy rogami / przez nozdrze kołko / pole wszystko iáko ſzachownicá / białle y czerwone.

Woie-

Woiewodztwo Sierádzkie / nośi poł Lwá czerwonego/ á pul Orłá czarnego/ w koronie złotey. Ziemiá Wieluńska ktora do tey Woiewodztwá należy / nośi Báránk z chorągiewką á z kielichem / w czerwonym polu.

Woiewodztwo Łeczyckie / nośi pul Lwá czerwonego ná białym polu / á ná czarnym pul Orłá białego z korona złoca.

Woiewodztwo Brzeskie / vżywa pul Orłá białego á pul Lwá czarnego w Koronie/ grzbiety do śiebie obroconemi/ ná złotym polu.

Woiewodztwo Inowlácłáwskie tákże/ ábowiem oboie te Woiewodztwá Kuiáwską Ziemią zwano / ktora potym ná te dwoie Woiewodztwá rozdzielono.

Woiewodztwo Płockie/ ma Orłá czarnego ná choragwi w polu czerwonym/ ktory ná pierśiach nośi P.

Ziemia Dobrzyńſka/ o ktorą náſzy z Krzyżaki długo ſie kłopotáli/ nośi ná choragwi głowe człowiecza z śiwa broda/ á ze dwiemá rogámi w czerwonym polu/ więc oná głowá ma dwie koronie/ iedne ná wierzchu/ druga od ſpodku.

Ná oſtátku ieſt Woiewodztwo Ráwſkie/ á to nośi Orłá czarnego na choragwi/ w polu czerwonym/ ktory ná pierśiach ma litere R. y ta ſie tylko nie zgádza z Woiewodztwem Płockim.

¶ Wielkie Kśieſtwo Litewſkie/ vżywa ná choragwi po iedney ſtronie Pogoni/ to ieſt męzá we zbroi/ á z mieczem gołym/ ná koniu ze wſzego ſkoku bieżącego: po drugiey ſtronie trzech ſłupow białych/ w polu czerwonym. Ma to Kśieſtwo te Woiewodztwá w ſobie: Wileńſkie/ Trockie/ Smolenſkie/ Połockie/ Nowogrodzkie/ Brzeſkie Witepſkie/ Mśćiſławſkie/ Minſkie.

Woiewodztwo Wileńſkie vżywa Pogoniey

z iedney ſtrony ná chorągwi/ á z drugiey ſtrony ſłupow/ ieſt chorągiew czerwona/ o dwu końcách/ bárzo wielka. Sa też w tym Woiewodztwie cztery Powiáty niemáłe: iáko Oſmiáńſki/ Wilkomirſki/ Bráczłáwſki/ y Lidzki/ z ktorych káżdy ma chorągiew ſwą z oſobną/ lecz o iednym końcu.

Woiewodztwo Trockie ma ná chorągwi ſwey tákże Pogonię/ w czerwonym polu/ á chorągiew ieſt o dwu końcu. Ma te Powiáty/ Grodzieńſki/ Koninſki/ Vpitſki/ ktore wſzyſtkie z oſobná ſwe chorągwie máią/ á wſzytko modre o iednym końcu.

Woiewodztwo Smoleńſkie/ vżywa chorągwie czerwoney/ ná ktorey ieſt klaſká złota/ w polu ſzárym. Do niego należy Powiát Orſzáńſki.

Woiewodztwo Połockie vżywa Pogonie cieliſtey/ ná ktorey ieſt Pogonia w białym polu.

Woiewodztwo Nowogrodzkie/ ma ná chorągwi po iedney ſtronie/ Anioła czarnego w polu czerwonym/ á po drugiey Pogonią. Ma te Powiáty Słonimſki/ Wilkowiſki: obá chorągwie ſwe máią.

Woiewodztwo Brzeſkie/ vżywa tákże Pogoniey/ tylko że vbior ieſt błękitny ná koniu y ná Rycerzu/ w polu czerwonym. Jeden tylko ma Powiát/ Pińſki/ á wſzákże niemáły: ma też chorągiew ſwą.

Woiewodztwo Witepſkie/ nośi na chorągwi Męża w zbroi/ ná koniu białym/ rząd złoty/ w

polu

pola czerwonym: sáma chorągiew iest zieloney máśći / o dwu końcach.

Woiewodztwo Mśćisłáwskie / ma chorągiew żołtą / á ná niey Pogonią / w czerwonym polu.

Woiewodztwo Minskie / Pogonią także nośi w białym polu / chorągiew sáma iest cielista / a dwu końcách. Powiaty ma dwá / Mozerski / y Reczycki / ktore także máią chorągiew swą o iednym końcu.

¶ Ruś záśie ma te swoie Woiewodztwa: Ruskie / Belskie / Podolskie / Bracłáwskie.

Ruskie nośi żé herb Lwá żołtego / w Koro-

nie zło-

nie złotey / ná błękitnym polu. Do niego należy Ziemiá Lwowska / ktora tákiegoż właśnie herbu ná chorągwi swey vżywa: y Ziemiá Hálicka / ktora nośi ná chorągwi Kawkę czarną w Koronie złotey / ná białym polu.

Ziemia Chełmska / ktora nośi białego Niedźwiedźia / miedzy trzemi drzewy zielonemi / ná polu zielonym.

Ziemiá Przemyska / ktora nośi ná chorągwi swey Orłá o dwu głowách w Koronie / ná błękitnym polu.

Woie-

Woiewodztwo Belſkie ma Gryfa białego w Koronie złotey/ w polu czerwonym.

Woiewodztwo Podolſkie noſi ná chorągwi słońce z promieńmi/ w białym polu.

Woiewodztwo Bráclawſkie/ w czerwonym polu/ Krzyż biáły.

❡ Pruſka Ziemiá/ noſizá herb biáłego Orłá/ w czerwonym polu/ o iedney głowie/ á ná ſzyiá Korone/ z prawego ſkrzydłá wyſzłá reká człowiecza á w nicy ieſt miecz goły. Miſtrzow Pruſkich byłá chorągiew ſtára z żołtym Krzyżem/ á we ſrzodku Tarcza z Orłem czarnym/ na białym polu. Dziś Xiaze Pruſkie ma chorągiew biała/ ná ktorey ieſt Orzeł czarny/ ktora bierze gdy Hołd czyni/ od Krolow Polſkich Panow ſwych. Sa w Pruſiech te trzy Woiewodztwá: Chełmienſkie/ Malborſkie/ y Pomorſkie.

Pomorſkie vżywa ieſzcze Gryffá czarnego ná białym polu: ſtad iż Swiátopełk trzymał długo Pomorſka ziemie/ ktorego to herb był.

¶ Mázowieckie Xiestwo nośi ná chorągwi Orłá białego z rozśerzonemi skrzydły/ w czerwonym polu. Ma te Powiaty/ Wárszawski/ Cerski/ Wyśogrodzki/ Zákroczimski/ Ciechanowski/ Czerwieński/ Pułtowski/ Rożánski/ Warecki/ Błoński/ Tarczyński/ Grodzicki/ Prasnyski/ Łomżeński/ Liwski/ Wągrowiecki/ Wiznieński/ Nurski Kámieniecki. W tych wszystkich ácz naydźie Slachty ták wiele/ iáko w Woiewodztwie drugim cáłym/ wszákże niemáią chorągwi swych osobnych: oprocz Powiátu Liwskiego/ ktory nośi puł Niedźwiedźiá czarnego/ á puł Orłá czerwonego/ o iedney koronie.

Ziemiá

¶ Ziemiá Zmudzka do Litwy należy/ ktora iest też Ziemicá dosyć przez się niemała. Vżywáią ná chorągwi czarnego Niedźwiedźiá w białey obrożie/ ná czerwonym polu: ná drugiey stronie Pogoniey.

¶ Ziemiá Inflancka/ tá nie dawno do nas przyszłá/ y przetoż ieszcze słuszney spráwy nie ma: iednák te Powiáty przed tym w sobie miáłá: Leytlándyá/ Arcybiskupstwo Ryskie/ Biskupstwo Derpskie/ Biskupstwo Hábsálenskie y Ozeleńskie/ Ziemie Kurlandska/ Semigálie/ Estlándyá ábo Estonia/ Virlándia/ Heria/ Gerwelándia.

¶ Podláśe vżywa ná chorągwi Orłá białego

lego

lego/ w polu czerwonym: á z drugiey strony Pogoni/ że niekiedy do Litwy przystusáłá. Jest w tym Woiewodztwie Powiát Bielski y Drohicki/ obádwá o sobną chorągiew máią.

¶ Wołyń vżywa zá herb ná chorągwi swey Krzyżá białego/ w czerwonym polu. Ma trzy Powiáty: Lucki/ Włodzimirski y Krzemieniecki/ ktore też swe chorągwie máią własne.

¶ Kiiowánie vżywáią záherb Niedźwiedźiá w białym polu/ á ná drugiey stronie Anioła białego/ w czerwonym polu.

Teteż

¶ Te też Miástá w Sármácyey nászey Geografowie stárzy kładli/ iáko Károdunum/ Kálisium/ Sedibábe/ Lutydanum/ Budorigum/ Leukáristum/ Scurgum/ Limosáleum/ Ascanialim/ Rugium/ Verimum/ Vericium y Arboinum: ktorych teraz áni szczętu áni sámego imienia niemász/ oprocz Kálisium ábo Kálisza.

ABDANK ktory zdawna Skuborzwano od Rycerza tego imienia. A to przezwisko te' Herbowi vczynił Jan Skárbek z Gory/ ktory od Bolesłáwá Krzywoustego bedąc Posłem do Henryká Cesárzá/ gdy do skárbu iego ktorym chciał Polaki strwożyć/ ná wzgárde pierścień wrzucił/ á Cesarz mu rzekł Abdánk/ to iest/ dźiękuię. Roku 1109. máią być białe Tráktury w czerwonym polu w hełmie/ ná koronie tákże. Długosz pisze że w tym domu bywáli ludźie rządni y mężni.

ABDANK

ABDANK Máchowſkich od Abdánku wyżſzey opiſánego / Hełmem tylko ieſt rozny / ktory zá wielkie meſtwo otrzymał Dom Máchowſkich ná Podgorzu ſtárodáwny / ma być Herb tákimże ſpoſobem / ále ná Hełmie lew / tákowy Abdánk w pazurách trzymáiący.

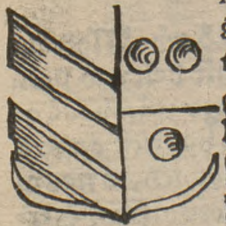

AICHINGIER pierwſzy przyniesion z Niemiec / zá pánowánia Zygmuntá Pierwſzego przez Zybuldá Aichingierá / on tedy y iego potomſtwo ktore ſie potym z domy zacnemi zpowinowáciło / y ná Ruśi krzewiło / używáli Wiewiorki czerwoney z białym podczerewiem / ná złotym polu w ſpiętey / ktora też w Hełmie miedzy dwiemá rogámi nośili.

Aichingier wtory Herb tákże z Niemiec według przywileiu 2. Ceſárzá de data Apr: 2. Pragæ, Anno 1577. ma być miáſto polá Tarcza / ktora ná dole ma mieć 4. polá od lewey ſtrony ćiągnione. 1. czarne. 2. żołte. 3. czerwone. 4. Białe. W polách záś nád tymi wyżſzych / ná iednym żołtym ma lis bieżeć podſkákuiąc ogon wzniozſzy. Ná drugim czerwonym ma ſtáć báſztá biała ná Hełmie w koronie / ſkrzydłá rozłożyſte / lewe odeſpod czerwone á ná wierzchu białe / miedzy ſkrzydły mąż z gołym mieczem / złoćiſtey rękoieśći á z złotym iábłkiem / iáko widźiſz ma ſtáć. Ala-

ALABANDA ábo Alba Luna Herb Włoſki / z ktorym przyſzedł Lucidus Biſkup pierwſzy Krußficki Włocłáwſki / Roku Bożego 966. ma być miesiąc biały / ná nim czarna głowá końſka ná polu czarnym.

ALAMÆNI Herb ieſt przynieśion do Polſki ze Włoch ex Ducatu Florentino, zá pánowánia Zygmuntá Auguſtá przez Dominiká Alámeniego / dawney á zacney fámiliey Xieſtwá onego. Jáko przywiley Krolewſki incorporáciey tegoż Alameniego / potym Stolniká Lubelſkiego / Stároſty Nowomieyſkiego Hæredis in Gáwronow opiewa.

AMADES Herb Węgierſki / gdy Łokietká Krolá / Amádey Woiewoda Węgierſki po dwá rázy wdźięcznie w domu ſwoim przyiął / wezwał potomká iego do Polſki / Roku Páńſkiego / 1300. Ma być Orzeł biały w koronie złotey / á pierśćien złoty w gębie trzyma z rozſzerzonymi ſkrzydłámi / y nogi á bez ogoná / w czerwonym polu / ná Hełmie pięć pior ſtruśich.

B E-

BELINA Herb Polski Długosz pisze/ że od Jástrzebcá przodek iego iáko wszytkie insze podkowy posiadł/ máia bydź trzy podkowy białe/ y miecz miedzy nimi orkuczony w błekitnym polu/ ná Hełmie reká złota z mieczem wyniesiona.

BELTOWIE Herb Moráwski/ máia być białe belty w polu czerwonym/ ktorego własność obáczywszy/ czytáć bedźiesz o przodkách y o potomstwieich / v nasz w Polszcze dárowno potomstwo Herbu tego iest znaczne y zásłużone Rzeczypospolitey.

BERSZTEN Herb z Niemiec przyniesion do Polski. Máia być trzy kołká plużne w polu czerwonym/ od czásu dawnego iest tu w Polszcze ten Kleynot/ ktorego przodkowie byli znácznie R. P. zasłużeni.

BIALINA Herb Polski przydatek do Jástrzebcá/ zá posługe znáczna w bitwie przy Krolu Łokietku/ v wśi Bialiná/ R. 1332. Ma być iáko Jástrzebiec/ tylko do nie-

go

go belt ábo strzałe przydano/ w Hełmie ná koronie trzy piorá strusie.

BIBERSTEIN Herb Niemiecki / pisze Długosz o nich / że bywáli w tym domu ludźie loquaces & arrogantes, ma bydź rog czerwony Jeleni w polu żoł ym/ ná Hełmie tákże Jeleni rog. O tym dostateczniey Kromer.

BODVLA Herb/ wiedźieć nie możem ieśli Polski czy cudzoźiemski / ma być trzy Lilie białe w polu błekitnym/ rożne pisma / wiele mężow znácznych od tego Herbu wspominaia/ Dadźibogá/ Bodule Leszek ná liście klasztora Sedomirskiego opowieda/ Roku 1189. ták też y Roku 1283. Pomśćiborá / Bodule cum fratre dicti Náobor wspominaie.

BOGORIA Herb Polski od postrzału dwu strzał Rycerzá Bogorya / Roku Páńskiego 1069. Długosz pisze że byli humani & tractabiles ludźcy y zgodliwi / ma bydź w polu czerwonym/ w Hełmie ná koronie paw z ogonem strzałe w gebie trzyma.

BOYCZA herb Polski/ bo sámo przezwisko własnie pokázuie/ ma mieć trzy krzyże spełná / vżywáia go niektore domy w błekitnym w polu.

BONAROWA herb z Inderlandu przyszedł/ ma być połowicá czarney á białey Leliey podobney Gozdáwie/ ná helmie mа ziáko widziß po obu stron z choragiewkami. Byli to zacni ludzie y zásłużeni R. P.

BONCZA herb Włoski/ z ktorym Clemens Biskup Krußickí przyszedł/ w Roku 994. snadź od iákiegoś Bonifácyußá Bończa názwány/ ma bydź biáły w polu błekitnym/ w helmie ná koronie puł Jednorożcá.

BOZAWOLA herb Polski / Mieśiac przydány do Lubiczá zá scześliwe prowádzenie w nocy. ma bydź Podkowá biała y krzyż / puł mieśiacá żołtego w błekitnym polu/ w helmie ná koronie trzy peorá strußie.

BRADCZYCE herb Czeski/ od ktorego idą w Polßcze Okßycy/ ma być w polu czerwonym / w helmie ná koronie trzy piora strußie.

BOZEZDARZ herb nádány Szworcy od Władysłáwá Jágiełowiczá w Budzyniu. Roku Bożego 1442. ma bydź cztery Lelie czarne na káżdym rogu w białym krzyżu / w helmie ná koronie Pawi ogon/ w nim tákże 4. Lelie czárne ná rogách w w białym krzyżu

BROCHWICZ herb przynieśiony z Niemiec/ ma być Jeleń czerwony w polu białym/ vżywáia go iednák rozno rozne fámilie / iedni tákiego Jeleniá po prostu iákowi. dziß/ á drudzy korone ná ßyi przykłádáia ná kßtałt Woiewodztwá Lubelskiego / ktory herb maß miedzy powiátowemi.

BRODZIC

Brodzie herb Polski/ snádź od brody tego komu był

mu był nádány náswány. Długoß piße/ Genus Polonicum prouidũ in Mazouia propagatum. Rod Polſki oprzetny w Mázowßu rodowity/ ma być trzy krzyże żołte w polu czerwonym/ w hełmie ná koronie trzy piorá ſtruśie.

LESCZYC Abo Brog/ Piße Długoß że ieſt Polſki włáſny/ vżywáią go żołtego w polu czerwonym / Brożyny biáłe / w hełmie ná koronie Pawie piorá/ w nich tákże Brog.

PAPARONA abo Parta Roma zowią drudzy Budziß herb ze Włoch przynieśiony/ przez Mámphiola Włochá / w Roku 1386. ná hełmie piecpior ſtruśich.

LIS

Lis ábo Bzurá/ niektorzy zowią Mzurá/ pierwey nośili Liſá/ iáko Długoß piße / á potym kiedy przodek wygrał bitwę z Litwą nád rzeką

Bzurá

Bzurą v Sochácżewá/ otrzymał przezwiſko y ſtrzałę ze dwiema krzyżámi/ á Liſkę na hełm włożył. Piße Długoß że bywáli parũ facundi. máło wymowni / ma być ſtrzałá biała w czerwonym polu.

CHOLEWA ábo Cholewy herb Polſki/ máią być 2. Klámrze żelazne/ miedzy niemi miecz ołuczony w polu czerwonym. Długoß piße że bywáli audaces & ad potationem procliues, ámieli/ do częſtowánia ſkłonni na hełmie piecpior ſtruśich/ vżywáią go inákßymi ſtałtem /iáko ſie tu przykłada.

CIELATKOWA herb Polſki ma być w pułtorá Mieśiącá ze trzemi gwiazdámi/ wßytko żołte w polu błękitnym.

CIOŁEK

Herb ten ſtárodawny w Polßcze / bo gdy ſam

Lech

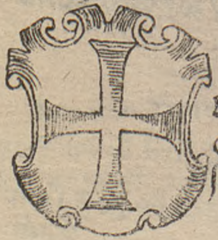
Lech napierwßy Monárchá vżywał/ áż go potym/ Orłá zá Herb Krolestwu dawßy/ y ſobie wziawßy/ zániechał. Co tedy drudzy piſzą/ żeby ze Włoch zá Mieczisłáwá pierwßego był przynieſion przez Robertá Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego/ Roku Páńſk: 971. wielkie podobieńſtwo/ że go tuż nálazßy gotowego ráczey począł

vżywáć/ma być Woł czerwony w polu białym/ na Hełmie tákże Ciołek. Piſze Długoſz/ że w tym domu bywáli robuſti, ad pietatem & venationem proni, duży/ do nabożeńſtwá y myśliſtwá ſkłonni.

COLVMNA Herb Włoſki/ przynioſł go Hátto Arcybiſkup Gnieznieńſki. Roku Páńſkiego/ 971. Piſze Długoſz o nich że byli mowni/ ma być ná wierzchu koroná złota/ ſłup kámienny/ ná Hełmie tákże.

CRVCIN Herb Fráncuſki/ ktory przynioſł Vlibalmus Arcybiſkup Gnieznieńſki Roku Páńſkiego. 966.

Czer.

CZERWNIA Herb Polſki początku iego y opiſánia doſtátecznego nie náyduiemy/ átoli przecie ieſt w Polßcze zá znák Szlachecki miány. Ná Hełmie piora Pawie być máią.

DABOWA Herb Polſki/ od Jáſtrzebcá. Długoſz piſze o nich/ że bywáli ſimplices ſed audaces, proſci á śmieli/ ma być biała w polu błekitnym/ ná Hełmie Sepie ſkrzydło/ przez nie ſtrzałá.

DABROWSKI Herb Pruſki ma być Pánná roſczoſána w białey ßácie/ korone złotą ná głowie/ we dwie trabie záraz trabiac/ w polu czerwonym/ Hełm táki wła ſnie iáko widziſz/ przynieſion z Niderlándu/ ábo z Niemiec.

DEBNO Herb Polſki. Długoſz piſze że bywáli audaces, vehementes, guloſi, ad iram proni, śmieli popedliwi/ hoyni/ do gniewu ſkłonni. Ten Herb vroſł z Herbu Abdank

dánk/ do tego Herbu poiął był Pánne Demroi Tátárzyn/ ktoremu gdy się ochrzcił przydáne Krzyż.

DEBOROG Herb nowy / od Królá Augustá nadány Myślíwcowi/ ktory nálazł rogi Jelenie/ wrosłe w drzewo debowe/ o potomstwie iego niewiedziec.

DOLEGA Herb Polski/ od Jástrzebcá ma poczatek od imienia włásnego/ ma być podkowá biáła/ krzyż ná wierzchu / strzała w podkowie/ w polu błekitnym.

DOLIWA Herb Polski w potrzebie v Liwá nábyty. Długosz pisze że bywáli do szczodrobliwości y dobrey myśli skłonni. Máia bydź trzy Roże czerwone / káżda o czterech kwiátách / ná białym wąskim polu / przez błekitne pole wielkie. Helm iak widzisz.

DRYA

Albo Mutyná Herb przynieśiony ze Gráncye

maia

máia być trzy kámienie żołte w polu czerwonym.

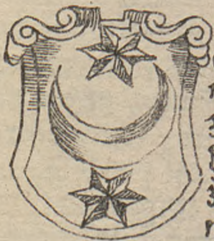
DROGOMIR Herb Polski od Bolesławá Krzywoustego nádány Drogomirowi Rycerzowi/ ktory máiac piec Synow/ gdy w potrzebie dwu zábito / trzech ochromionych przywiozł przed Królá vskarżaiac sie że zginał wiecznie/ mowiac: Syny moie z ktorymem ci służył pobito/ trzechem ći ieszcze żywych przywiozł / á z káżdego wieczny żebrak/ ieśli tego sam iáko Pan báczny nie opátrzysz. Pocieszywszy go Krol/ tedy iemu y Synom dał znáczne opátrzenie / y ten im Herb nádał. Máia bydź trzy nogi zbroyne/ z ostrogami w polu czerwonym.

DROGOSLAW Herb z Sląská przynieśiony / puł pierścieniá z strzałą/ ma być biały polu błekitnym.

DRVZYNA Herb Polſki/ po bitwie ſzczeſliwey nád rzeka Strzeniáwa dány / ma być Rzeká w czerwonym polu przez Krzyżá.

DRZEWICZA Herb Polſki cudzoziemcowi Archáldowi dány od Kśiążęćia Sieradzkiego/ za poſługe w bitwie z Litwa/ ma być Mieśiąc żołty/ y dwie gwiazdzie w błekitnym polu/ ná hełmie trzy piorá ſtruśie.

DVB ábo Dab Herb Czeſki/ ma być drzewo żołte w polu czarnym/ dwá liſty w zgorę/ trzy żołedzie tákim kſztałtem / iáko widźiſz tu wykonterfetowány.

DZIALOSZA Herb Polſki od Bolesłáwá Krzywouſtego Rycerzowi ták názwánemu dány. Ma być ſtáry rog Jeleny / y ſkrzydło Sepie / podla niego w czerwonym polu na hełmie ſtáre trzy piorá ſtruśie.

PA-

PAPARONA ábo parta Roma zowia drudzy Budźiſz Herb ze Włoch przynieśiony/ Przez Mamphiola Włochá / w Roku 1386. ná Hełmie pięć pior ſtruśich.

GEOMETRA ábo Geometr Herb nowo nádány ieſt od Stephaná Krola iednemu Włochowi Geometrze náwoynie Moſkiewſkiey/ gdy támwiele ſwa Geometryia iáko przywiley opiewa / był pomocny / a iż od Janá Zamoyſkiego Káncierzá Koronnego/ był przyięty ten Geometer do Herbu Koźlárogi abo ráczey Jelit / máia bydź dwie Kopie białe w polu czerwonym / ná Hełmie Gryfia noga w koronie,

GLAVBIC Herb Niemiecki/ ma bydź ryba ná kſztałt káráśia żołta w polu błekitnym / ná Hełmie pięć pior ſtruśich.

GOZDAWA Herb Polſki ma, ia bydź Lilie białe w polu czerwonym ná Hełmie piorá Pawie y w nich znowu Lilie/ Długoſz piſze że genus Polonicum & Dominis ſuis ficiu. narod Polſki Pánom ſwym wiern-

GOZDIEMBA ábo iáko drudzy piſze Godzembá/ ábo też Godzamba Herb Polſki/ ma być Soſna zielona o trzech wierzchách y o piaci korzeniách w polu czerwonym / v dołu dwie gáłęzi ocięte / w Hełmie ma bydź mąż zbroyny cenże Herb trzymáiący.

GRABIE ktorych przodkowie vżywáli białych nad trzemá gorámi w polu żołtym/ ná Hełmie pięć pior Strusich / Długoſz ie z Czech być powiáda tymi słowy: Genus de Baronibus ex Bohemia ortum ducens noſzą drudzy troie Grábie kſztałtem niżey położonym.

GROTY trzy ſzáre w polu żołtym/ Herb w Polſcze ſtarodáwny.

GRYF ábo Swobodá Herb Słowieiſki od Iárá / ktory był ſynem Leſzká trzeciego/ y wziął do Oycá działem Sebſká ziemie. Roku Bożego 805. ma bydź biáły w czerwonym polu/ podnośi nogi przednie złote.

GRYZYMA alias Vulpes, Herb ma mieć trzy Liſzki biáłe w czerwonym polu / ná Hełmie trzy też piorá ſtruśie / przynieśiony ieſt z Sláſká / w ktorym kráiu domy zacne Herbu tegż vżywáią.

GRZYMALA Herb z Niemiec przynieśiony / z dawná zá czáſu ieſzcze Lechá/ y Słowieńſkim imieniem názwány. Długoſz piſze że bywáli Viri probi, Mężowie cnotliwi/ má bydź trzy wieże czerwone w żołtym polu/ ná Hełmie też trzy wieże / z nich piorá Pawie/ drudzy noſzą mężá zbroynego w Bránie/ inſzy też nie vżywáią áni Brány tylko ſámych wież.

HELM Herb Polſki. Długoſz piſze o nim. Domus ſeu arma quæ vocatur HELM. Galeam habens haſtiludialem pro inſigni, ex qua prodeunt duo Cornua pecorina, ex quibus prodit etiam vna cauda pecorina. Dom y Herb ktory zowią HELM. Szyſzak w polu czerwonym ma do gonitw zá herb / z ktorego wychodzą dwie rozgi/ z ktorych záś pochodzi ogon bydlecy/ ále ráczey dwá liſty dębowe zielone.

HELT Herb iest Polski Strzałá w polu Bronatnym kleynot dáwny.

HOLOBOK Herb Polski/ Ratulta Rycerzá/ Ma bydź puł Łosośiá przećietego w polu czerwonym.

HIPPOCENTAVRVS Herb to iest Rzymski z ktorym w kráie Litewskie przypłynęli Rzymiánie/ y dla tegoż go tám mało nie wszyskie Domy co przednieysze vżywáią.

IANINA ábo Pole w Polu/ Herb Polski/ Długosz pisze że ludzie bywali Concordes & vniformes zgodliwi y iednacy/ ma bydź Tarcz bronatna w polu czerwonym.

IASIENCZYK Herb Polski. Ma bydź Klucz

Klucz złoty w błękitnym polu/ ná Hełmie ma bydź pięć pior strusich.

IASTRZEBIEC Herb Polski od Jástrzębá názwány. Ma bydź złoty w błękitnym polu/ ná Hełmie Jástrząb ze dzwonki tákże też ma trzymáć Podkowę złotą w nodze.

IELITA nowe to iest proclama herbu tego/ Roku 1331. vrwśi połowczá znáczna zasługa Floriana Szárego w bitwie okázáney o czym szeroko v historykow. Przed cym miał herb Kozłarogi/ máią bydź trzy żołte drzewá w czerwonym polu/ ná hełmie puł kozłá z rogámi.

IEZIERZA

Herb Włoski ábo Fráncuski / ktory z Wulbal-

bal=

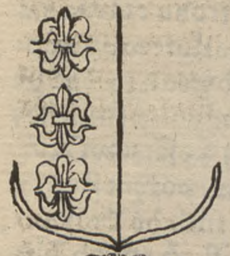
balnyem naypierwßym Arcybiſkupem Gnieznieńſkim przynieſiony. Ma być czarny w polu czerwonym/ ná hełmie pięć pior ſtruśich.

IVNOSZA ábo Báran/ herb ſtárodawny ma być Báran biały w polu czerwonym: popolićie ná zieloney trawie ſtoi po boki/ na hełmie puł Báraná /y indziey też piorá ſtruśie. Dlugoß piße że ábo Polſki to ieſt herb/ ábo z pierwßym Panem tu przynieśiony. Drudzy go z Niemiec być twierdzą/ á názywáią Jungſkoph/ to ieſt młody Báran/ ſkąd náßy nazwáli Junoßyc od Jungſkophá. Vżywáią go rozno/ ieden bez rogow. Drugi z rogámi/ á ná zad pátrzy. Trzeći we krzu rozánym. Czwarty z chorągiewką/ á w kielich krew cedzi. Piąty proſto pátrzy/ rogáty we trwi po boki/ á ten własne ſtárodawny zá Lechá przynieśiony.

KIERDEIOWA/

Piße Długoß/ Ten znák y táki herb Ludwik w ten czás Polſki y Węgierſki Krol/ dobywáiac Zam-

kac Zamku Bełzá / onym nadał Rod Ruſki/ Mężowie waleczni w tym domu. Máią być trzy Lelie w puł polá błękitnego/ drugie puł polá czerwonego / ná hełwie trzy piorá ſtruśie.

KIETLICZ herb Niemiecki/ przyniozł go Henryk Kietlicz Arcybiſkup Gnieznieńſki/ Roku. 1200.

KIETLICZ drugi poiáwił ſie zá Krolá Zygmuntá Auguſtá / przez Lenartá Kietlicza/ ktory ſie piſał Liber baro de Málnecz był Staroſta w Jnflanćiech Riemonen: vżywał Báwolu czarnego w żołtym polu/ ktory ſie z ßeśći poł do połowice vkazał z czerwonych trzech / á czarnych trzech ná przemiáne/ ná hełmie korona/ v ktorey ná rogách roża czerwona ná iednym / ná drugim biała.

KIZNIEK ktory tu przynieśion z Sla-

ſkà/ ma bydź trąbá czarna/ ná niey trzy lelie złote w czerwonym polu / bywálito ludźie znacznie záſłużeni/ źiemi oney y Kśiążetom y Ceſárzowi Kárłowi piątemu/ potym ſie przeniosł ieden z nich do Polſki.

KLAMRY Herb od Bolesłáwá śmiáłego nádány Cieśli zá przeprowádzenie przez puſzczą/ gdy woyſku Pogáńſkiemu záchodźił/ máią bydź Klámry w polu czerwonym.

KOLVMNA Herb Włoſki / przyniozł go Hátto Arcybiſkup Gnieznienſki/ Roku Bożego 971. ma bydź ná wierzchu korone złota słup kámienny / ná hełmie tákże.

KONCZYC Herb z Czech przynieśiony/ vżywáią go zacne Domy. Ma mieć śiedm pior ſtruśich w helmie/ á ná helmie śiedm.

Kopa-

KOPASZYNA herb od Srzeniáwy y Drużyny złożony/ właśiwy Polſki. Máią bydź rzeki biale/ miecz otłuczony w czerwonym polu/ ná helmie trzy piorá ſtruśie.

KORAB Herb Angielſki ma być żołty w czerwonym polu/ ná Hełmie tákże Korab.

KORONY Herb Fráncuſki przyniozł go Aaron Biſkup Krákowſki / zá Kázimierza pierwſzego/ 1055. máią bydź trzy korony żolte ábo złote/ vżywa go y teras zacna Kápitulá Krákowſka/ y Wileńſka.

KORCZAK Długoſz piſze/ że narod Ruſki / ktory z dawnego czáſu / Czáſze y w oney śiedzącego pſá nosił / tym Ludwik Polſki y Węgierſki Krol brzydząc ſie odmienił/ y

Dinc-

Dmitrowi z Bozydáru Krole-ſtwá Polſkiego Podſkárbiemu/ Herb Kroleſtwá Węgierſkie-go noſić dał. Jednák ná hełmie zoſtawa Cżáßá y pies/ z cżego znáčże rzeki máią bydź/ nie wreby/ bo rzeki Herb Kroleſtwá Węgierſkiego. Máią bydz w polu cżerwonym rzeki białe.

KORNICZ Herb Ruſki/ Długoß piße że pánom ſwoim wierny. Ma bydź krzyż biały ná ſkále łamany/ w cżerwonym polu/ na hełmie pięć pior ſtruśich.

KORWIN Herb z Węgier przyniesiony. Roku 1459. Ma bydź w polu cżerwonym/ ná hełmie tákże Kruk z pierśćieniem.

KORZBOK

Herb

Herb z Sláſká do Polſki przyniesiony/ ma bydz trzy kárpie złote w białym polu

KOSSY Herb ſtárádawny Mázowiecki/ vżywa ígo Máślaus/ ná Hełmie pięć pior ſtrusich.

KOT Morſki Herb z dawna do Polſki przyniesiony/ wiedzieć nie możemy ſkąd. Piße Długoß że własnie ma bydź catus marinus.

KOTWICz. Herb z Niemiec przyniesiony do Polſki. Roku 1281. ma mieć pole wßytko czerwone w białym/ ná Hełmie ręká z mieczem.

Kotwic

KOTWJC wtory/ kto-ry nazywáią Strzalin/ Herb tákże z Sláſká/ ma bydz pole czerwone w białym/ piorá ſtruśie na Helmie.

KOWNJA Herb Polſki/ dawni ludzie Rycerſcy w tym domu/ máią bydz trzy miecze gole w czerwonym polu/ nárduie Mieśiac pod nimi/ ná Helmie Pawie piorá.

ROSCJESZA druga/ tym rozna ieſt od pierwſzey do pior ſtruśich dwu białych/ trześiego czerwonego dwie/ dał mu Krol Stefan ná Helm/ dwu bráciey Malcherowi y Janowi Pudłowſkim/ tákże y potomſtwu ich/ co uprzywileiował w Oboźie pode Pſkowem/ Roku 1582. Krzyże zaś poboczne należały temu Janowi Pudłowſkiemu/ że on był Rycerzem grobu Bożego. y wielkiey człowiek bywdłości.

Kozlarogi

Kozlarogi pátrz wyzſzey Ielita. &c.

KROIE Herb Długoſz piſze/ Rod polſki ſkromny/ ma w polu czerwonym ná Helmie pawie piora

KROMER ktory Kromerowi należy/ ten był nadan Marcinowi Kromerowi/ mężowi wielkiey nauki y wſzelakiey familiey iego od Zygmuntá Augustá. Ma być puł Orła z rozſzerzonymi ſkrzydły/ z wyćiągnioną ſzyią/ v ktorego wieniec zielony lauru na ſzyi ná czerwonym puł polá/ ná drugim puł pola/ Herb Rakuſkiego domu/ ktory mu tákże Ferdynánd Ceſarz przydał. Oczym czytay Kromera ſámego/ ná Helmie z korony dwie głowie Orle máią wychodzic.

KRUPEK Herb dawny Polſki. Máią bydz dwie Lilie białe w czerwonym polu.

KRZYWDA Herb Polski początek ma od Lu-

kierá

bíczá/ w polu błękitnym. Ná hełmie trzy piora ſtruśie.

Kuszaba Herb Czeſki zdawna przynieſiony / kámień młyńſki ſzáry w białym polu/ ná hełmie ośmioro ſzczeniąt.

Łabęc ktory Piotr z Duny do Polſki przyniośł / ma być biały w czerwonym polu z noſem czarnym/ ná hełmie tákże.

Lada Herb Polski, początek ma od Jaſtrzębca. Długoſz piſze że bywali mężowie waleczni/ prawdźiwi. Ma być w polu błękitnym/ ná hełmie trzy piorá ſtruśie.

Larissa Herb dawny; wſpominája Kroniki Jankuła Láriſſe w Roku 1264. ma być dwá Lemieſzá w polu białym/ na hełmie trzy piora ſtruśie.

Lelie Herb Polski; máia być białe w polu błękitnym / ná hełmie ſłup y ſtrzałá przeźnie.

Leliwa Herb Polski ma być złoty Mieśiąc y gwiazdá w polu błękitnym / ná hełmie Pawie piorá/ w nich mieśiąc y gwiazdá.

Lesczyc ábo Brog, ieſt Herb Polſki/ vżywáią go żołtego w polu czerwonym / máią być Brożyny białe/ w hełmie na koronie Pawie piorá/ w nich tákże Brog.

LEWART Herb z Niemiec przynieśiony zá Władysłá/wá Łokietká / ma bydź biały w czerwonym polu / ná hełmie tákże Lewárt.

LIS ábo BZURA, niektorzy zowią Mzurá / ma bydź strzałá ze dwiemá krzyżami / ná hełmie Liszká / ma bydź strzałá biała w czerwonym polu.

LODZIA Herb z Czech przynieśiony. Ma bydź Lodźia żołta w czerwonym polu, ná hełmie pawie piorá / w nich tákież Lodźia.

LUBICZ Herb polski od Jástrzembcá ma początek / tákże w błękitnym polu krzyże białe / y podkowá biała / ná hełmie trzy piorá strusie.

LUBOCZ Herb Pruski.

LZAWIA Herb Polski vżywáią go niektorzy w błękitnym polu / ná hełmie trzy pierá strusie.

MADROSZKI Herb Polski od herbu Nowiná ma początek / ma bydź Kotle vcho strzała biała y krzyż przez nie w czerwonym polu / ná hełmie trzy piorá strusie.

Machowskich vide Abdank.

MIESZANIEC Herb Mázowiecki / puł orłá białego y dwie Roży białe w czerwonym polu / ná hełmie trzy piorá strusie.

Mora Herb przynie-
ſiony z Niemiec głowá Mu-
rzyńſka/ zwiazána czárna chu-
ſtką/ ma bydź w polu czerwo-
nym/ ná hełmie trzy piorá ſtru-
ſie.

Murdelio Herb z
Harwáckiey ziemie przynieſio-
ny/ Mieſiac żołty y krzyż/ pod
ſpod ktorym gwiazdá w polu czer-
wonym/ ná hełmie puł Gry-
phá.

Nabram Herb Ru-
ſki/ ábo wreby odmienione zá
wyſtepek/ ma bydź trzy polá
czarne/ á trzy białe/ na hełmie
trzy piora ſtruſie.

Nalecz Herb Pol-
ſki biały w polu czerwonym.
Hełmy rozne dla roznych zá-
ſług/ na hełmie oſobá czło
wiecza z zawiazána głową/
w rogách Jelénich.

Nápiwan

Napiwan Herb Pol-
ſki/ ma bydź głowá Jelenia z
rogámi/ á miedzy niemi wilk
ſtáry w polu żołtym/ ná hełmie
piec pior ſtruſich.

Nieczuia Herb Pol-
ſki/ do oſtrzewie przydány krzyż
od miecza otłuczonego/ ma być
w czerwonym polu pień obie-
czony á miecz w nim/ ná heł-
mie tákże pień obieczony mie-
dzy ſkrzydłámi.

Niemczyk Herb
Niemiecki ſámo przezwiſko v-
káżuie ma bydź Orli ogon w
czerwonym polu ſtrzałá prze-
zeń/ ná wierzchu pole białe.

Niesobia abo Krzy-
woſąd Herb Polſki / ma bydź
ſtrzałá biała ná czerwonym
polu / ogon Orli czarny w żoł-
tym/ ná hełmie trzy piorá ſtru-
ſie.

NIEZGODA Herb
polski / od herbu Dołego oder-
many / wyietomu krzyż / á ná
iego mieysce przez podkowę
miecz położono/ma być w po-
lu błękitnym / ná hełmie pawie
piora.

NOWINA ábo Zło-
togoleńczyk / Vcho Kozłowe
białe w polu błękitnym / á ná
hełmie nogá zbroyna.

ODROWAZ Herb z
Morawy do Polski przynieśio-
ny / biały w czerwonym polu/
ná hełmie pawie piorá w nich
Odrowąż.

OGONCZYK Herb
Polski / poczatek ma od Odro-
wążá w Morawie nabyty / ma
być biała strzała y puł pierz-
ćienia / w polu czerwonym / ná
hełmie dwie rece wyćiągnione
ná znák pámięć od Rycerza o-
swobodzoney od nieprzyiaćiela.

OLIWA Herb ná
woynie Pruskiey v wśi oliwá
nádány / ma mieć biała Lelia
ze dwiemá kwiáty rożey czer-
wonej / ná hełmie ma być puł
Lwá.

OKSZA Herb Czeski,
dány w przod / Raciborzowi
Wierzbowicowi miásto wierszy/
ktora pierwey nośił. Má być
biała śiekierá w polu czerwo-
nym/ná hełmie tákże śiekierá.

ORLA ábo Sasżor-
herb z Węgier przynieśiony /
ma być Orzeł czerwony bez
głowy / w polu białym/ drudzy
miásto głowy gwiazdę przyda-
ia/ drudzy nic / ná hełmie pięć
pior strusich.

OSMOROK ábo Gie-
rałt herb polski/ma być krzyż
rozdárty biały / w polu czerwo-
nym/ ná kázdym rogu Jábłko/
ná hełmie ćietrzew.

OSSORIA Herb z Czech przynieśiony / koło żołte bez dzwoná / Piaská y Spice / ná wierzchu Krzyż ábo miecz otłuczony / ná hełmie trzy piora strusie.

OSTOIA Herb Polski, mieśiace dwá żołte / y miecz otłuczony w polu czerwonym / ná hełmie ma bydz piec pior strusich.

OSTREW Herb z Czech przynieśiony / drzewo ośieczone białe w czerwonym polu / ná hełmie ma bydź pięć pior strusich.

OWADA Herb Polski, má bydź fortá złota o dwoygu drzwi koroná złota / w czerwonym polu / ná hełmie trzy piorá strusie.

Paweza Herb Słowieński dawny / máia bydź trzy mie- cze w Jábłku zielonym y Krzyż ná czerwonym polu.

PIĘTYROG Herbu tego vżywáia domy ná Wołyniu.

PILAWA Herb Polski, ma bydź pułtrzeciá Krzyżá w błekitnym polu / ná hełmie pieć pior strusich.

PIERZCHALA Herb przynieśiony z Włoch / z Arcybiskupem Gnieznieńskim Háttonem / za Miecisławá Królá Polskiego / ná hełmie pieć pior strusich.

PNIEINA Herb od Ksiazećia Mázowieckiego nádány/ ma mieć łápy dwie Niedźwiedźe iábłko trzymáiace / á przez nie ſtrzałá/ ná helmie ſkrzydło Orle / przez nie ſtrzałá.

POBOK Herb Polski, w polu błekitnym / Podkowá biała/ á krzyż złoty ktory iáko ine Podkowy/ poczatek ma od Jáſtrzembcá / ná helmie puł cháriá.

POGONIA Herb zá Pánowánia Łokietká iáko Długoſz piſze nádány Clemenſowi z Klaiow / y inſzemu żołnierſtwu. Ma być reká z obłoku zbroyna miecz goły trzma ná żołtym polu/ ná helmie tákże.

POKORA herb Polski w polu błekitnym iáko Jáſtrzebiec Debieſław / Pokorá/ rycerz ſławny obronił ſie pogánom w Lublinie/ ná helmie pieć pior ſtruśich.

PRAWDZIC; Herb przynieśiony z Niemiec od Rhenu / ma byź z Lew z muru czerwonego w modrym polu/ ná helmie Lew koło trzyma.

PROWANA Herb Włoſki za pánowánia Królá Auguſtá przynieśiony / przydano mu Orłá białego w polu czerwonym / ktory herb ich ſtárodawna Kolumne ma okrywáć.

PRVSI. Herb przynieśiony z Prus / ma być pułtorá krzyża białe w polu czerwonym / ná helmie reká zbroyna z mieczem.

PRVS vvtory takze z Prus przynieśiony kopá biała/ krzyż złoty/ y podkowá w czernym polu / na helmie zbroyna nogá.

PRVS Trzeci Herb tákże z Prus przynieśiony/ podkowe wźiął/ iż żone z domu Pobog dźiedźiczkę poiął był/ ná helmie rękę zbroyną z mieczem.

PORAY Herb z Czech przynieśiony przez Poráiá brátá rodzonego ś. Woyćiechá Arcybiſkupá Gnieżnieńſkiego/ roku P. 996. Ma być rożá biała w czerwonym polu/ ná hełmie tákże.

PORONIA Herb od Gozdáwy/ Ma być biała w polu czerwonym.

PRZEGONIA Herb Polſki/ z Oſtoią rowną dawność ma/ przydano głowię do mieczá/ y Podkowe w Mieśiąc obrocono/ ma być w czerwonym polu/ ná hełmie Smok płomień mu z páſzczeki pała.

Przoſna

PROSNA Herb Polski; przezwiſko od Rzeki ktora v Káliſzá/ ma być Lew żołty w polu błękitnym/ ná grzbiećie trzy wieże/ ná. hełmie pięć pior ſtruśich.

PRZYIACIEL Herb Polſki/ Mirosław ktory zginał przy Henryku Kśiążęciu Sędomirſkim/ R. 1164. nośił go na Hełmie pięć pior ſtruśich.

PRZYROWA Herb Mázowiecki/ ma być żołty w czerwonym polu/ ná Hełmie 3. piora ſtruśie/ doſtał go rycerz Mirosław w bitwie ná pśim polu pod Wrocłáwiem/ R. P. 1109.

PVCHALA Herb Polſki/ nośiná podkowie pułtrzećiá krzyżá/ ma być w polu błękitnym iáko y Lubicz/ ná Hełmie trzy piorá ſtruśie.

Pvlkozic Długoſz piſze że ma początek ſwoy z narodu Polſkiego. Ma być głowa oſła w polu czerwonym.

Radwan Herb Polſki/ma być Chorągiew kościelna żolta w polu czerwonym. na hełmie trzy piora ſtruśie.

Radzic Herb z Niemiec przynieśiony/ vżywali Kotwy morſkiey/ nad rogami dwie gwiazdy na czerwonym polu/ na hełmie trzy piora ſtruśie.

Ramvlt Herb ze Francyey do Polſki przynieśiony/ma być pięć Roż białych w czerwonym polu/na hełmie pawie piora. Baldwin Francuz Biſkup Krakowſki przynioſł go/ Roku/1128.

Ravvicz Herb z Czech przynie-

śiony w R. 1003. Ma być Panna roſczoſana w koronie/ręce rozſzerzone maiąc/na Niedźwiedźiu czarnym śiedzi/ w złotym polu / na hełmie Niedźwiedź miedzy rogami Jeleniemi/ w łapie trzyma rożą.

Ratvlt ktorego przodkowie w czerwonym polu vżywali/ złotego pierśćienia krzyż w pośrzodku. Długoſz go zowie Szeligą/a opiſuie go/ że ma być puł Mieśiąca y krzyż/ iakoś wyżſzey czytał.

Rogala Herb, o kto-
rym twierdza że z Niemiec przy
nieśiony/ rozumieia że tu przy-
dány rog Zubrzy przodkowi Bi
berßtynowi/ ma być rog Jeleni
czerwony w polu białym/ á rog
Zubrzy ßáry na hełmie.

Rola Herb Polski,
ma bydź biała Roża / w polu
czerwonym/ około niey trzy kro-
te/ w hełmie pięć pior strusich.

Rownia Herb stároda-
wny w Polscze / máia bydź trzy
miecze w Mieśiacu / w polu.
czerwonym/ ná hełmie piorá
pawie.

Salavva kleynot z Ru-
skiego narodu / iáko sámo imie
pokázuie/ máia bydź trzy krzyże
żołte / w polu błebitnym / na
hełmie reka zbroyna z ßabla.
Sás

Sas Herb z Węgier
przynieśiony/ ma być puł mie-
śiacá żołtego/ dwie gwiazdźi
ná rogách/ w pośrzodku strza-
łá w polu błekitnym / na heł-
mie pawie piorá y strzałá.

Szaszor vide Orła vvyzszey.

Slepowron Herb Pol-
ski/ ktory poczatek od Pobogá
w Polßcze nieśie / ma być w
polu błekitnym/ ná hełmie
kruk z pierśćieniem.

Sokola Herb Polski, ma
być puł Wieprzá dźikiego/ z
źádu puł czarnego Niedźwie-
dźiá / przez pośrzodek pregá
czerwona/ na hełmie puł Nie-
dźwiedzia.

Srzeniawa herb Polski
Rzeká krzyżem náznáczona
ma być w czerwonym polu na
hełmie Lew miedzy trąba-
mi.
§
Sta-

STARZA abo Topor Herb Polſki / ma być Topor biały w polu czerwonym ná Hełmie tákże.

STARY KON abo Żaprzániec / Herb Polſki iedney z Toporem dźielnice. Długoß piße że dwá brácia záprzeli ſię trzeciego / y on ſobie Stáry koń Herb / á Topor w Hełmie obrał.

STZEMIE Herb Polski, ma być złoty ná polu czerwonym / w Hełmie pięć piór ſtruśich.

SVLIMA Herb z Niemiec przynieśiony / ma być Orzeł czarny w złotym polu / pod nim trzy kámienie w czerwonym polu / na Hełmie Orzeł czarny.

SVCHEKOWNATY Herb Polſki / ma być trąbá czárna oprawna w polu czerwonym z krzyżem / ná Hełmie trzy piorá ſtruśie / rozumieią że od trzech trąb vdźielony.

SWINKI Herb Polski, ma być głowá Mieprzowa / ręką w błękitnym rękawie ią rozdźiera ná polu czerwonym / ná Hełmie Pánná roſczeſána.

SWIERCZEK Herb z Grecyey przynieśiony / ma być w polu błękitnym / ná Hełmie trzy piorá ſtruśie.

SYROKOMLA Herb Polſki / ma być biały w czerwonym polu / krzyż złoty ná wierzchu / na Hełmie tákże.

SZELIGA Herb Polſki/ ma być puł mieśiacá żołte/ rogámi wzgorę/ krzyż w poyśrzodku żołty/ w polu czerwonym/ ná hełmie pawie piorá.

Herb Sędziṅskich, chybá w tym odmiáne máia/ że miásto Muru z ktorego Lew wychodźi/ ieſt pole błekitne/ ná ktorym leży Lew pole czerwone/ ná hełmie 5. pior ſtru-

STEMBERG Herb przynieśion z Czech/ ma być gwiazdá złota o ſześći rogách/ w polu błekitnym/ ná hełmie piorá pawie.

SZTUMBENK Herb, z Niemiec przynieśiona Rotero Morſká/ ma być w polu czerwonym/ ná hełmie trzy piorá ſtruśie.

STANKARYN Herb ze Włoch przynieśiony/ od Fránćiſzká Stánkárá Mántuáńſkiego/ zá Krolá Auguſtá/ ktory Auguſt Indigenat mu dał/ ma być miecz biały w czerwonym polu/ nád mieczem puł mieśiacá/ á w hełmie z Korony złotey chorągiew czerwona rozwiniona.

TACZALA Herb przynieśiony z Czech/ ma być Zoraw ſzáry w polu żołtym/ około ſzyie dwie gwiaźdźie w polách czarnych.

TARNAWA Herb przynieśiony z Rodys/ otrzymał przezwiſko od Gory/ przy ktorey przodek dá zwyćięſtwá tego rodu pomogł/ ma być krzyż biały w czerwonym polu/ y mieśiąc żołty/ w hełmie/ ná koronie pięć pior Struśich.

TOPACZ Herb z Węgier przynieśiony / ma być Serpie skrzydło czarne y nogá żołta ná czerwonym polu / ná hełmie trzy pióra strusie.

TWARDOST Herb polski / ma być w czerwonym polu

TRZASKA Herb Polski / ma być puł Mieśiącá rogámi wzgorę / żołte w polu błękitnym miecze otłuczone / ieden ná wierzchu drugi ná spodku / zowią go Biała y Lubiewa / ná hełmie pawie piorá / y herb Trzaská.

TRĄBY Herb Polski. Długoß piße / Trzy trąby czarne poprzek nośi w polu białym zá herb. Rod Polski bez chytrośći / ná hełmie dwie Trąbie krzywe.

SZA-

SZABLA Herb Polski, ma być w czerwonym polu / ná hełmie pięć pior strusich.

WADWICZ Herb z Niemiec przynieśiony / ma być iedná ryba biała w czerwonym polu / druga ryba czerwona w białym polu / ná hełmie trzy piorá strusie.

WARNIA Herb Polski / ma być Rák czerwony w białym polu / ná hełmie tákże.

WCZELE ábo Szachownicá / Herb z Slaská przynieśiony / ma mieć Száchownice z żołtym á z białym polem / á ná hełmie Murzyná zawiązáną głową.

WĘZYK Herb Polski, ma być w polu czerwonym / jabłko w gębie zá gałąskę zieloną trzymá w koronie złotey / ná hełmie pięć pior strusich.

WIENIAWA Herb z Morawy przynieśiony / ma być czarna Zubrza głowá z rogámi w złotym polu / w nozdrzách mieć skręcona / ná hełmie puł Lwá z mieczem.

WIEPRZEWSCY tego herbu zdawna vżywáli / iáko list opowieda Wacławá Kśiążęciá Opawskiego y Ráthborskiego / w Roku 1467. pisány / o czym Pápr: szerzey.

WIERUSZOWA Herb przynieśiony z Niemiec / ma mieć puł Orłá szachowánego szárego w białym polu / drugá połowicá przednia ma być wszytká czarna / ná heł: 5. pior stru.

Wierz-

WIERZBNA abo Lelie Herb Polski / máią być biáłe / á ná hełmie słup y strzałá przezeń.

WIEWIORKA Herb z Niemiec przynieśiony / ma być Wiewiorká czerwona ná żołtym polu / ná hełmie tákże.

WŁOSZEK Herb dawny / ktory ma być dwá miecza w polu czerwonym / cztery roże miedzy nimi biało.

ZABAWA Herb ktory tu przynieśiony z Czech / ma być puł száchownice czerwone / á białe polá / á puł pola błękitnego.

Zagłoba Herb Polski od Jástrzebcá początek ma/ ná Hełmie skrzydło Orle/ przez nie strzałá.

Zaręba Herb z Niemiec przynieśiony/ ma być Lew czarny ná polu bronatnym wspięty z białego muru/ ná ktorym trzy kamienie żołte/ á ná Hełmie puł Lwá czarne°.

Zdan Herb Polski ma być podkowá/ y Szábla ná wierzchu w polu błekitnym.

Zerwikaptur Herb Polski/ máią być trzy Kozie głowy kare w polu białym/ á ná Hełmie pięć pior strusich.

Zlota vvierfza Herb z Czech przynieśiony/ ma być Złota wierßa.

Złotogoleńczyk Herb Polski sławny od Bogny mátki Swiętego Stánisławá/ ma być Goleń złota zbroyna z ostrogą/ ná Hełmie trzy piorá strusie.

Znim Herb Polski sławny Arcybiskupem Jákubem.

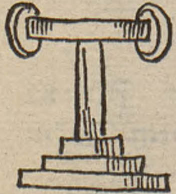
Herb Knitow, Nosią Herb ten Dom dwie Chorągwie tym sposobem/ ktore máią być żołte w polu czerwonym

Herbu Pelikana vzywa Mikołay Kociel Stárostá Zygwolifki z powiátu Oświáńskiego.

Herbu Icza vv ziemi Pomorskiey vżywa Dom zacny Lisowskich.

Dom Iasieniezkich takim kształtem herbu vżywa.

Na Wołyniu takiego Kleynotu vżywáią Domy zacne / Jáko Dom Jáłowickich.

Tu fię Herby poczynaią, ktorych fię przezwiská nie kłádą.

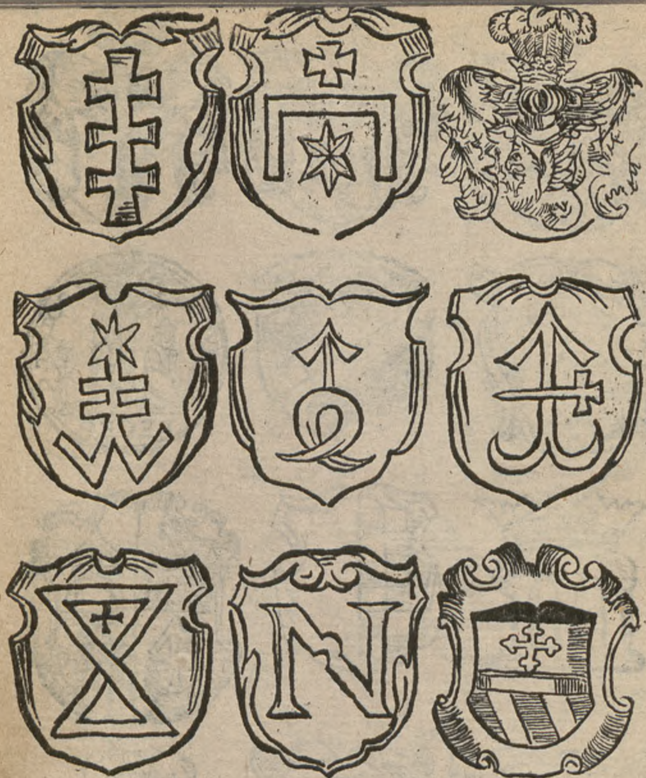

LIVON
POLOT Q
RECEP

Dokonczenie Herbow.

Geschichte

Polen 343.

Ltk.